



**ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**  
**Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)**

**Реквізити навчальної дисципліни**

<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший (бакалаврський)
<b>Галузь знань</b>	05 Соціальні та поведінкові науки
<b>Спеціальність</b>	054 Соціологія
<b>Освітня програма</b>	Врегулювання конфліктів і медіація
<b>Статус дисципліни</b>	Нормативна
<b>Форма навчання</b>	очна(денна)/заочна
<b>Рік підготовки, семестр</b>	3 курс, 5 семестр
<b>Обсяг дисципліни</b>	2 кредити ЄКТС / 60 годин, лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 24 год.
<b>Семестровий контроль/ контрольні заходи</b>	Денна форма навчання - модульна контрольна робота, залік
<b>Розклад занять</b>	<a href="http://rozklad.kpi.ua/">http://rozklad.kpi.ua/</a>
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Інформація про керівника курсу / викладачів</b>	<u>Лектор:</u> кандидат юридичних наук, старший викладач Дяковський Олександр Сергійович  <u>Практичні / Семінарські:</u> кандидат юридичних наук, старший викладач Дяковський Олександр Сергійович
<b>Розміщення курсу</b>	Google classroom, код у викладача

**Програма навчальної дисципліни**

**1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання**

Дисципліна «Врегулювання конфліктів в інформаційній сфері» є дисципліною з циклу загальної підготовки, яка формує у здобувачів вищої освіти знання і навички про: розуміння інформації, як об'єкта суспільних відносин, інформаційної сфери та інфраструктури, врегулювання інформаційних відносин та конфліктів за допомогою процедури медіації.

Метою навчальної дисципліни «Врегулювання конфліктів в інформаційній сфері» є формування у студентів теоретичних та практичних навичок пов'язаних із застосуванням інформаційного та законодавства у сфері медіації.

**Завдання навчальної дисципліни спрямовані на формування у студентів компетентностей:**

**Загальні компетентності (ЗК)**

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

#### **Фахові компетентності (ФК)**

Здатність здійснювати аналіз соціальних причин та наслідків конфлікту.

Здатність вести інформаційно-просвітницьку діяльність на територіях, що перебувають (або тривалий час перебували) в зоні бойових дій.

Здатність здійснювати миротворчу діяльність відповідно до норм міжнародного та вітчизняного права та загальнолюдських етичних міркувань.

**Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:**

Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

## **2. Пререквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)**

### **Пререквізити:**

Методологія, методи та технології соціологічних досліджень, Соціальна статистика і демографія.

### **Зміст навчальної дисципліни**

#### **1. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура.**

Поняття інформації її види та форми. Інформація як складова суспільних відносин, інформаційне суспільство та його ознаки. Основні інформаційні права та свободи. Інформаційна сфера та Інформаційна інфраструктура. Склад та суб'єкти Інформаційної інфраструктури.

#### **2. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин.**

Конституційно – правове регулювання в інформаційній сфері. Роль та значення цивільно – правового регулювання. Закон України «Про інформацію» зміст, структура, загальні положення та терміни. Юридична відповідальність за порушення норм інформаційного законодавства.

#### **3. Юридичні конфлікти та спори в інформаційній сфері.**

Поняття спору та його ознаки, правовий спір, конфлікт. Види конфліктів та наслідки їх виникнення. Структура та функції конфлікту. Конфлікт інтересів та його прояви. Способи захисту прав у сфері юридичних конфліктів та їх оформлення.

#### **4. Медіація як спосіб альтернативного захисту інформаційних прав.**

Поняття, природа, ознаки та принципи медіації. Законодавство про медіацію. Процедура медіації та її учасники. Оформлення результатів медіації. Медіація в інформаційній сфері.

#### **5. Правовий статус медіатора: права, обов'язки, відповідальність.**

Медіатор як професія. Компетентності медіатора. Вимоги та підготовка медіаторів. Права та обов'язки медіатора. Норми професійної етики медіатора. Реєстри медіаторів та відомості котрі їх формують. Відповідальність медіатора. Медіатор в інформаційній сфері.

## **6. Переговори як спосіб вирішення конфлікту.**

Поняття та характерні ознаки переговорів. Види та стилі переговорів в інформаційній сфері. Переговорний процес та оформлення його результатів. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.

## **7. Комбіновані способи альтернативного вирішення конфліктів.**

Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спорів. Основні види альтернативних способів вирішення спорів: мед-арб, міні – суд, спрощений суд присяжних, нейтральне встановлення фактів, інститут омбудсмена.

## **8. Судовий захист прав у разі поширення недостовірної інформації.**

Конституційні та цивільно - правові гарантії захисту честі, гідності та ділової репутації, свободи думки та слова, невтручання в особисте та сімейне життя. Поширення недостовірної інформації правові наслідки, докази та способи захисту в судовому порядку. Приклади судових справ недостовірної інформації.

## **9. Практика ЄСПЛ щодо захисту свободи слова при використанні Інтернет-технологій.**

Національні та міжнародні гарантії свободи слова. Фактори та критерії котрі впливають на порушення прав. Приклади рішень ЄСПЛ щодо дотримання свободи слова в мережі Інтернет.

### **1. Навчальні матеріали та ресурси**

#### **Базова література:**

1. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4844/1/InformPravoUKR.pdf>
2. Інформаційне право та інформаційне законодавство : наукове видання / Брижко В. М., Фурашев В. М. Харків : Право, 2021. 288 с. URL: [https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4214&download\\_id=1284](https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4214&download_id=1284)
3. Чеховська І. В. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав. навч. посіб Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 428 с.
4. Примирні процедури в цивілістичному процесі: теорія і практика (нотаріат, суд, адвокатура, виконавче провадження). Науково-практичний посібник. (Серія «Процесуальні науки») / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України С.Я. Фурси. К.: Алерта, 2022. 428 с.
5. Медіація у професійній діяльності юриста. Підручник /за ред. Наталі Крестовської, Луїзи Романадзе: Одеса: Екологія , 2019. 450 с.

#### **Додаткова література:**

1. Бондарчук Н.В., Радченко О.Ю. Проведення медіації онлайн: міжнародний досвід та перспективи запровадження в Україні. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2023. Випуск 75: частина 3. С 156-161.
2. Грохольський В. Л. Актуальні питання правового регулювання інформаційних відносин в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 3. с. 141–145.
3. Гукова А. Р. Правовий статус окремих суб'єктів правовідносин в ІТ-праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С. 82–84.

4. Гайван П. Д., Гайван О. П. Право на екологічну інформацію як основа гарантування безпечної життєдіяльності людини. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 1. с. 28–32.
5. Герасимов Т.Ю., Герасимова О.С. Медіація в Україні: правові традиції та новий етап розвитку. Актуальні питання у сучасній науці. 2024 № 3(21). с. 547-559.
6. Довгань Б., Міхайліна Т. Цифрові права людини четвертого покоління крізь призму трансгуманізму. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 1. с. 171–175.
7. Кришталь Г., Брюховецька І. Альтернативний засіб правового захисту прав людини: медіація. 2023 № 2 (65). с. 25-29.
8. Панкратова В. О. Права людини в епоху інформаційних технологій. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 3. с. 34–37.

## **Навчальний контент**

### **2. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

Опанування дисципліни здійснюється на засадах проблемного методу навчання, тобто шляхом виявлення проблемних питань і вирішення їх на основі інтерактивної дискусії. Для підвищення рівня з'ясування змісту дисципліни інформація надається також через зоровий канал сприйняття за допомогою презентацій.

Під час опанування дисципліни застосовуються різноманітні методи (пояснення, коментування, робота з матеріалом лекції, проектування доповіді, мозковий штурм) форми оцінювання результатів навчання, зокрема: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, звіт за результатом аналізу чи узагальнення аналітичних матеріалів, написання есе, презентація порівняльно дослідження, дискусія, моделювання проблемних та практичних ситуацій і пошук вірних рішень, аналіз юридичних документів, судової практики, виконання завдань, пов'язаних із підготування проектів документів (заяв, скарг), узагальнювальних таблиць та схем, усне опитування, тестування, презентація проекту, індивідуальний та колективний захист доповіді, модульна контрольна робота.

Всі ці форми потребують від студентів розвитку умінь щодо дослідницької діяльності. Тому в процесі викладання приділяється увага подальшому розвитку когнітивних навичок в частині пошуку інформації її аналізу, виявлення правових проблем, визначення можливих шляхів їх вирішення, складання необхідних документів для їх вирішення.

Пошук та вирішення правових проблем в процесі колективної роботи здійснюється на основі особистісно-орієнтованих (розвиваючих) технологій, які засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» дискусія кейс-технологія, проектна технологія і ін.).

### **3. Самостійна робота студента**

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції та вивчення базової і додаткової літератури. Розв'язок кейсів та практичних задач, підготовка документів, проходження тестування.

## **Політика та контроль**

### **4. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

Вивчення дисципліни базується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань на семінарські заняття, самостійної роботи здобувачів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

#### **Правила відвідування занять**

Відвідування лекцій та практичних занять не є обов'язковим.

У разі пропуску заняття продемонструвати знання теоретичного матеріалу і практичних завдань бажано на наступній парі (семінарському занятті), оскільки від розуміння попереднього матеріалу залежить якість засвоєння нових тем.

#### **Форми роботи**

Семінарське заняття складається з двох частин — відповіді на теоретичні питання і захисти практичних, ситуаційних завдань (вправ).

Орієнтовний обсяг доповіді здобувача на одне теоретичне питання — до 3 хв.

Орієнтовний обсяг доповіді під час захисту практичних завдань від 5 до 7 хв.

Під час захисту практичних завдань застосовуються такі форми: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, усний звіт за результатом аналізу чи узагальнення аналітичних матеріалів, написання есе, презентація порівняльно-правового дослідження, дискусія, моделювання проблемних та практичних ситуацій і пошук вірних рішень, аналіз документів, судової практики, підготування проектів документів (заяв, скарг, договорів), усне опитування, тестування, модульна контрольна робота.

У дисципліні передбачено декілька ділових ігор та ситуаційних вправ (завдань).

Ситуаційна вправа - "Терміни і поняття дисципліни «Врегулювання конфліктів в інформаційній сфері» передбачає пошук усіх дефініцій та термінів з дисципліни — студент опановує роботу з БД "Термінологія законодавства".

Ситуаційна вправа «Сформулювати проект Договору на проведення медіації» — передбачає вибір необхідних компонентів передбачених чинним законодавством для укладення даного роду договорів.

Ситуаційна вправа «Підготування заяв у сфері медіації» - передбачає вибір необхідного матеріалу для формування заяв щодо формування процедури врегулювання конфлікту.

### **Визнання результатів здобутих у неформальній освіті**

У разі проходження дистанційних курсів/тренінгів можливе зарахування результатів навчання до поточного рейтингу, за умови надання викладачу курсу підтверджуючих документів.

Умови зарахування: у документі (чи на сайті курсу/тренінгу) є перелік тем, які дотичні до тематики курсу із зазначенням обсягу годин.

Дата сертифікату проходження курсу — календарний рік, у якому здійснюється викладання навчальної дисципліни.

Результат проходження дистанційного курсу 75% від можливого результату методики оцінювання курсу. Залежно від кількості прослуханих тем, складності виконуваних завдань до поточного рейтингу студента може бути зараховано від 7 до 10 балів.

***Студент має надати результати практичних робіт (або зробити коротку доповідь про хід виконання цих робіт, та цікавих аспектів прослуханого курсу).***

### **Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання**

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів. Для цього потрібно звернутись до викладача в письмовій формі та очікувати відповідного роз'яснення. Роз'яснення надається викладачем в усній формі у присутності заявника та старости групи.

### **Академічна доброчесність.**

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

### **Норми етичної поведінки.**

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

## **8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)**

### **Денна форма навчання**

№	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
---	-------------------	---	-------------	-----------	--------

З/п					
1	Виступи з усними доповідями, вирішення проблемних та практичних ситуацій, тестування, ситуаційні справи та ділові ігри.	60	6	10	60
2	Модульна контрольна робота	40	40	1	40
	Всього				100

**Теоретична частина** включає в себе опрацювання студентами лекційного матеріалу та виступів з доповідями. Критерії оцінювання:

Ваговий бал	Критерій оцінювання
6	Здобувач опрацював матеріал лекції, додаткову літературу, наукові статті, судову практику, вільно володіє матеріалом, відповідає на поставлені питання.
5-4	Здобувач опрацював матеріали лекції, частково володіє матеріалом, частково вірно відповідає на питання.

### **Модульна контрольна робота**

Ваговий бал	Критерій оцінювання
40	Виконується у формі тестових завдань

*Для написання МКР надається 1 академічна година (пів-пари 45 хв.). У тесті є питання з чотирма варіантами відповіді (із них лише 1 вірна), та з 7 варіантами відповіді (з них 3 вірні), поєднання поняття і його дефініції.*

*Після проведення МКР, аналізуються надані відповіді, здійснюється групова дискусія обговорюємо невірні відповіді, формулюємо правильне бачення проблемних аспектів у тестових завданнях*

### **Заохочувальні бали\*:**

Ваговий бал	Вид роботи
10	підготування та опублікування тез доповіді статті в науковому фаховому виданні за тематикою курсу (у співавторстві із викладачів)

\*До рейтингу зараховується один із запропонованих видів заохочувальних балів, і не звільняє студента від обов'язку виконати умови допуску до заліку.

### **Календарний рубіжний контроль**

Метою проведення календарного рубіжного контролю є виявлення якості виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	10 балів	40 балів

### **Семестровий контроль**

**Можливість отримання оцінки “автоматом”:** так, для студентів, які виконали умови допуску до заліку і мають рейтинг  $\geq 60$  балів.

Обов'язкові умови допуску до заліку
Виконання МКР
Поточний рейтинг $RD \geq 50$

### **Залік проходить за умовами жорсткого PCO (попередні бали анулюються).**

Вид завдання	Бали
Он-лайн тестування	100

**Тест** складається з 25 завдань різної складності і змісту, оцінюється у 4 бали кожне  $25 \cdot 4 = 100$

У тесті є такі види завдань:

3 однією правильною відповіддю.

Співвідношення понять (питання у формі таблиці, де студент має поєднати поняття та його дефініцію).

Вибір декількох правильних варіантів зі списку.

Таблиця переведення рейтингових балів за університетською шкалою

Рейтингові бали	Оцінка за університетською шкалою
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

## **9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)**

*На написання залікового тестування відводиться 1 година (60 хвилин)*

*Тест включає питання сформовані також на статтях нормативно-правових актів, які вивчаються в межах курсу:*

1. Закон України «Про інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
2. Закон України «Про медіацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 2022 - № 7. – ст. 51.
3. Закон України «Про третейські суди» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 2004. - № 35, ст. 412.

**Питання для підготовки до заліку:**

1. Поняття інформації її види та форми.
2. Інформація як складова суспільних відносин.
3. інформаційне суспільство та його ознаки.
4. Основні інформаційні права та свободи.
5. Інформаційна сфера та Інформаційна інфраструктура.
6. Склад Інформаційної інфраструктури.
7. Суб'єкти Інформаційної інфраструктури.
8. Конституційно – правове регулювання в інформаційній сфері.
9. Роль та значення цивільно – правового регулювання в інформаційній сфері.
10. Закон України «Про інформацію» зміст, структура, загальні положення, терміни.
11. Юридична відповідальність за порушення норм інформаційного законодавства.
12. Поняття спору та його ознаки.
13. Правовий спір та конфлікт.
14. Види конфліктів та наслідки їх виникнення.
15. Структура та функції конфлікту.
16. Конфлікт інтересів та його прояви.
17. Способи захисту прав у сфері юридичних конфліктів та їх оформлення.
18. Поняття, природа, ознаки медіації.
19. Принципи медіації.
20. Законодавство про медіацію.
21. Процедура медіації та її учасники.
22. Оформлення результатів медіації.
23. Медіація в інформаційній сфері.
24. Медіатор як професія. Компетентності медіатора.
25. Вимоги та підготовка медіаторів.
26. Права та обов'язки медіатора.
27. Норми професійної етики медіатора.
28. Реєстри медіаторів та відомості котрі їх формують.
29. Відповідальність медіатора. Медіатор в інформаційній сфері.
30. Поняття та характерні ознаки переговорів.
31. Види та стилі переговорів в інформаційній сфері.
32. Переговорний процес та оформлення його результатів.
33. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.
34. Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спорів.
35. Альтернативний спосіб вирішення спорів: мед-арб.
36. Альтернативний спосіб вирішення спорів: міні – суд.
37. Альтернативний спосіб вирішення спорів: спрощений суд присяжних.
38. Альтернативний спосіб вирішення спорів:нейтральне встановлення фактів.
39. Альтернативний спосіб вирішення спорів:інститут омбудсмена.
40. Конституційні та цивільно - правові гарантії захисту честі, гідності та ділової репутації.



41. Конституційні та цивільно - правові гарантії захисту свободи думки та слова, невтручання в особисте та сімейне життя.
42. Поширення недостовірної інформації правові наслідки, докази та способи захисту в судовому порядку.
43. Національні гарантії свободи слова.
44. Міжнародні гарантії свободи слова.
45. Фактори та критерії котрі впливають на порушення прав.
46. Приклади рішень ЄСПЛ щодо дотримання свободи слова в мережі Інтернет.

**Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):**

**Складено** к.ю.н., ст. викладач Олександр ДЯКОВСЬКИЙ

**Ухвалено** кафедрою інформаційного, господарського та адміністративного права (протокол № 2 від 31.08.22)

**Погоджено** Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 )